

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5CoP/34/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4217201662
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 09. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Pribula
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2018:4217201662.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Pribulu a sudcov JUDr. Borisa Minksa a JUDr. Olivera Kolenčíka, vo veci starostlivosti o mal. deti: 1/ R. O., nar. XX.XX.XXXX, 2/ M. Y. O., nar. XX.XX.XXXX, obe bytom u matky, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno, so sídlom Komárno, Nám. M. R. Štefánika 9, deti rodičov: otec - H.. K. O., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P.-L., R. XXXX/XX, matka - H.. M. O., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F., J. ul. XX, zast.: Advokátska kancelária Mgr. Jozef Vida, s.r.o., so sídlom Nové Zámky, Turecká 36, o návrhu matky na úpravu rodičovských práv a povinností, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 8. marca 2018 č. k. 16P/20/2017-347, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti o určení výživného m e n í tak, že otec maloletých detí H. K. O. je povinný platiť na maloletého R. O. výživné v sume 110 eur mesačne a na výživu maloletej M. Y. O. výživné v sume 90 eur mesačne, počnúc od 06.02.2017, ktoré bude povinný zasielať vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletých detí H.. M. O..

V časti týkajúcej sa výroku o zročnom výživnom a výroku o náhrade trov konania, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

V časti týkajúcej sa výroku úpravy styku otca s maloletými deťmi, odvolací súd m e n í napadnutý rozsudok tak, že otec je oprávnený stýkať sa s oboma maloletými deťmi každú párnú sobotu od 09:00 hod. do 18:00 hod. a každý nepárny utorok od 15:00 hod. do 18:00 hod. v kalendárnom roku, počas vianočných sviatkov každý nepárny kalendárny rok od 26.12. od 09:00 hod. do 01.01. do 18:00 hod., počas veľkonočných sviatkov každý párný kalendárny rok od pondelka od 09:00 hod. do 18:00 hod., počas jarných prázdnin každý kalendárny rok od pondelka od 09:00 hod. do stredy do 18:00 hod., počas letných prázdnin počnúc od roka 2019 od 04.07. od 09:00 hod. do 15.07. do 18:00 hod. a od 04.08. od 09:00 do 15.08. do 18:00 hod. s tým, že otec si prevezme maloleté deti od matky v mieste ich bydliska a na tom istom mieste ich otec matke v stanovený čas vráti. Matka je povinná maloleté deti na styk riadne pripraviť.

Návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia z a m i e t a.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Komárno (súd prvej inštancie podľa § 12 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) rozsudkom zo dňa 8. marca 2018 č.k. 16P/20/2017-347 (napadnutý rozsudok) zveril maloleté deti R. O. a M. Y. O. do osobnej starostlivosti matky a konštatoval zachovanie rodičovských práv a povinností obom rodičom. Otcovi mal. detí uložil povinnosť prispievať na výživu sumou 80 eur mesačne na mal. R. a sumou 80 eur na mal. M. Y. mesačne, vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky maloletých detí počnúc od 06.02.2017. Za obdobie od 06.02.2017 do

28.02.2018 stanovil otcovi dlh na zročnom výživnom vo výške 291,33 eura, ktorý povolil otcovi zaplatiť v pravidelných mesačných splátkach po 30 eur spolu s bežným výživným k rukám matky maloletých detí počnúc dňom právoplatnosti rozsudku tak, že omeškanie s plnením čo i len jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia. Ďalej rozhodol, že otec je oprávnený sa sťkať s maloletým R., nar. XX.XX.XXXX a mal. M. Y., nar. XX.XX.XXXX po dobu prvých 3 mesiacov po právoplatnosti rozsudku každý kalendárny týždeň v roku v utorok od 15.00 hod. do 18.00 hod., každý nepárny kalendárny týždeň v roku vo štvrtok od 15.00 hod. do 18.00 hod., každý páry kalendárny týždeň v roku v sobotu od 9.00 hod. do 18.00 hod. a následne po uplynutí 3 mesiacov po právoplatnosti rozsudku každý kalendárny týždeň v roku v utorok od 15.00 hod. do 18.00 hod., každý nepárny kalendárny týždeň v roku vo štvrtok od 15.00 hod. do 18.00 hod., každý páry kalendárny týždeň v roku od piatka od 15.00 hod. do soboty do 18.00 hod., počas vianočných sviatkov každý páry kalendárny rok od 26.12. od 9.00 hod. do 01.01. do 18.00 hod. a každý nepárny kalendárny rok od 26.12. od 9.00 hod. do 30.12. do 18.00 hod., počas veľkonočných sviatkov každý kalendárny rok od pondelka od 9.00 hod. do 18.00 hod., počas jarných prázdnin každý kalendárny rok od pondelka od 9.00 hod. do stredy do 18.00 hod., na sviatok všetkých svätých každý páry rok od 9,00 hod. do 18,00hod. , počas letných prázdnin od 04.07. od 9.00 hod. do 08.07. do 18.00 hod., od 14.07. od 9.00 hod. do 18.07. do 18.00 hod., od 04.08. od 9.00 hod. do 08.08. do 18.00 hod a 14.08. od 9.00 hod. do 18.08. do 18.00 hod. Maloleté deti si otec prevezme a odovzdá matke v mieste bydliska maloletých detí. Matka uložil povinnosť maloleté deti na styk riadne pripraviť a pripravené v stanovenom mieste a čase odovzdať otcovi. V prípade, že sa styk v stanovenom čase nebude môcť z vážnych dôvodov uskutočniť sú rodičia povinní navzájom sa o tejto skutočnosti bezodkladne informovať. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2.1. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že osobnú starostlivosť o maloleté deti od rozchodu rodičov zabezpečuje matka. Zo správy zo šetrenia výchovného prostredia vykonaného kolíznym opatrovníkom zistil, že matka sa o maloleté deti riadne stará, má vytvorené všetky podmienky na ich výchovu a všestranný rozvoj. So zverením maloletých detí do osobnej starostlivosti matke súhlasil aj otec. Vzhľadom na uvedené skutočnosti a s poukazom na vyššie citované zákonné ustanovenie § 36 ods. 1 Zákona o rodine obe maloleté deti zveril do osobnej starostlivosti matky, ktorá starostlivosť o ne osobne vykonávala aj doteraz, v jej starostlivosti neboli zistené žiadne nedostatky, preto nebol dôvod na iné rozhodnutie súdu o výchovnom prostredí.

2.2. Preskúmal pomery na strane účastníkov konania, odôvodnené potreby oprávnených, ako aj schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného (t.j. otca) a vykonaným dokazovaním zistil, že maloleté deti navštevujú materskú školu. Matka poberala rodičovský príspevok vo výške 203,20 eur mesačne a od 20.02.2018 nastúpila do zamestnania na čiastočný úväzok s príjmom 360,56 eur. Matka maloletých detí vlastní trojizbový byt v F.. Iný majetok nemá

2.3. Otec je zamestnaný, jeho priemerný čistý mesačný príjem predstavoval v roku 2017 sumu 877,51 eur. Otec si privyrába aj rozhodovaním futbalových zápasov, príjem za túto činnosť predstavoval v období od februára 2017 do januára 2018 sumu 3.543,24 eura, čo teda v priemere na jeden mesiac predstavuje sumu 295,27 eura. V súvislosti s vykonávaním tejto činnosti má však otec maloletých detí aj výdavky, a to na cestovné, stravné a ošatné, má ďalšie dve výživovacie povinnosť k deťom, ktoré sú síce už plnoleté, ale nie sú ešte schopné samé sa živiť, preto prispieva na výživu každého z týchto detí sumou 80 eur. Otec vlastní jednoizbový byt v F. a trojizbový byt v P., v ktorom býva jeho sestra, ktorá uhrádza všetky výdavky spojené s bývaním. Nájomné otcovi maloletých detí neplatí. Otec vlastní motorové vozidlo Y. O. M. rok výroby 2003

2.4. Maloleté deti sú zdravé, v konaní neboli zistené žiadne skutočnosti odôvodňujúce zvýšené výdavky na deti. Vzhľadom na účastníkmi predložené a súdom zaobstarané podklady na vyhodnotenie príjmov a výdavkov u všetkých účastníkov konania súd určil otcovi sumu výživného na každé z maloletých detí vo výške 80 eur mesačne, ktorá suma zodpovedá jednak odôvodneným potrebám maloletých detí, ako aj schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom povinného (t.j. otca). Súd sa stotožnil s námietkou otca, že sa javí, že matkou vyčíslené výdavky na deti sú nadhodnotené, a to najmä v časti výdavkov na stravu maloletých detí. Pri určovaní výšky výživného prihliadal na to, že zákonná výživovacia povinnosť má prednosť pred inými výdavkami rodičov, preto platenie výživného v súdom určenej výške ani za situácie platenia výživného na ďalšie dve deti a splácania úveru vzhľadom na zistené príjmové a zárobkové pomery otca neohrozí jeho vlastnú výživu.

3.1. Priemerný mesačný príjem otca zo zárobkovej činnosti a za rozhodovanie futbalových zápasov predstavuje sumu 1.172,78 eura, avšak ide o priemerný mesačný príjem, ktorý otec nedosahuje pravidelne každý mesiac, pretože ho zvyšujú mesiace, v ktorých otec dostáva odmenu v práci a príjem za rozhodovanie zápasov nie je pravidelný, ale sezónny. V mimosezónnych mesiacoch je príjem otca len okolo 800 eur. Súd prihliadol aj na skutočnosť, že v súvislosti s rozhodovaním futbalových zápasov má otec aj výdavky na cestovné, stravné a ošatné, ktoré jeho čistý príjem z tejto činnosti znižujú priemerne mesačne o 113,94 eura, takže jeho priemerný čistý mesačný príjem súd ustálil vo výške 1.058,84 eura (1.172,78 eura - 113,94 eura).

3.2. Pri rozhodovaní o výške výživného zohľadnil skutočnosť, že matka svoju vyživovaciu povinnosť k deťom čiastočne vyvažuje svojou osobnou starostlivosťou o maloleté deti, ako aj tú skutočnosť, že výživa detí je sčasti krytá aj prídavkami na dieťa. Zároveň zohľadnil aj tú skutočnosť, že otec navrhol matke uzavretie rodičovskej dohody s výškou výživného 80,00 eur na každé z maloletých detí (viď. zápisnica z pojednávania zo dňa 18.01.2018), čím nepriamo uznal, že táto suma zodpovedá jeho schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom.

3.3. Ďalej zobral do úvahy aj skutočnosť, že otec je vlastníkom trojizbového bytu v P., ktorý prenecháva sestre na bezplatné užívanie, čím sa nepochybné vzdáva majetkového prospechu, avšak aj za situácie, že by za predmetný byt mal otec príjem vo forme nájomného, je súdom určené výživné primerané jeho majetkovým a zárobkovým pomerom a je aj v súlade so zaužívanou súdnou praxou, v zmysle ktorej platí, že výživné, ktoré hradí povinný rodič na všetky deti, ku ktorým má vyživovaciu povinnosť, by malo predstavovať 25% - 30% jeho čistého príjmu, s prihliadnutím na individuálne okolnosti každého konkrétneho prípadu (viď napr. rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 25CoP/58/2014). Výživné vo výške 80,00 eur na každé z maloletých detí zodpovedá tak momentálnym potrebám maloletých detí ako aj majetkovým pomerom otca. Záverom k určení výšky výživného dáva súd do pozornosti obom rodičom, že kedykoľvek sa zmenia pomery, či už na strane maloletých detí alebo na strane rodičov, možno toto súdne rozhodnutie v časti výživného zmeniť.

4. Súd rozhodol o určení vyživovacej povinnosti otca spätne odo dňa podania návrhu, t.j. od 06.02.2017, pretože neboli zistené dôvody hodné osobitného zreteľa na priznanie výživného už od 01.02.2017. Keďže súd určil výživné spätne, bolo potrebné ustáliť aj výšku tzv. zročného výživného. Otec platil výživné na dve maloleté deti v mesiacoch február 2017, marec 2017, apríl 2017, máj 2017 a september 2017 vo výške 160 eur. V mesiacoch jún 2017, júl 2017, august 2017, október 2017, november 2017, december 2017, január 2018 a február 2018 otec zaplatil výživné vo výške 120 eur spolu na dve maloleté deti. Dlh na zročnom výživnom za obdobie od 06.02.2017 do 28.02.2018 súd ustálil v sume 291,33 eura. K tejto sume dospel súd tak, že za február 2017 bol povinný bol povinný otec zaplatiť alikvotnú čiastku zodpovedajúcu obdobiu od 06.02.2017 do 28.02.2018 vo výške 131,33 eura. Za každý ďalší mesiac bol povinný zaplatiť 160 eur. Spolu mal teda otec zaplatiť sumu 2.051,33 eura. Z tejto sumy otec maloletých detí zaplatil čiastku 1.760 eur, preto k úhrade na zročnom výživnom zostala suma 291,33 eura. Súd zohľadňujúc zárobkové a majetkové pomery otca umožnil otcovi zaplatiť dlžnú sumu v mesačných splátkach po 30 eur, pričom splatnosť každej mesačnej splátky súd určil spolu so splatnosťou bežného výživného počnúc od právoplatnosti tohto rozhodnutia tak, že omeškanie s plnením čo i len jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

5.1. Pri rozhodovaní o úprave styku rodičov s dieťaťom konštatoval, že súd musí zohľadniť tú skutočnosť, že obidvaja rodičia majú právo na osobnú starostlivosť o dieťa zásadne v rovnakej miere, tomu zodpovedá aj právo dieťaťa na starostlivosť obidvoch rodičov. Ak teda súd zverí dieťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov, potom by malo byť dieťaťu umožnené stýkať sa s druhým rodičom v takej miere, aby bola táto zásada čo najviac naplnená (nález Ústavného súdu ČR z 15. marca 2016, sp. zn. III. ÚS 2298/15). Rozhodnutie o zverení maloletého dieťaťa jednému z rodičov do osobnej starostlivosti zachováva všetky rodičovské práva a povinnosti aj tomu z rodičov, ktorému maloleté dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti. Tento rodič, aj keď je spravidla prevažne vylúčený z bezprostredného výkonu svojich rodičovských práv a povinností, najmä sústavného výchovného pôsobenia na maloleté dieťa, nie je pozbavený práva dieťa vychovávať. Je na ňom, aby využíval aspoň obmedzené možnosti nato, aby aj pri nedostatku príležitostí na sústavné výchovné pôsobenie mal na výchovu dieťaťa vplyv. Jedným z prostriedkov na zabezpečenie čiastočnej spoluúčasti rodiča, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na výchove maloletého dieťaťa a na udržiavanie rodičovského vzťahu a upevňovanie citových vzťahov, je osobný styk rodiča s maloletým dieťaťom. Úlohou rodiča, ktorému

nebolo maloleté dieťa zverené do výchovy, je najmä to, aby pri styku s maloletým dieťaťom svoju rolu vo výchove dieťaťa uplatňoval len pozitívnym spôsobom a v intenciách čl. 29 Dohovoru o právach dieťaťa, a nie aby maril výsledky výchovy dieťaťa rodičom, ktorému bolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti. Úlohou rodiča, ktorý má maloleté dieťa v osobnej starostlivosti, je okrem iného aj to, aby so zreteľom na záujem dieťaťa vytváral priaznivé podmienky na styk tohto rodiča s maloletým dieťaťom, a to najmä vedením dieťaťa k správne vzťahu k tohto rodiča s maloletým dieťaťom, a to najmä vedením dieťaťa k správne vzťahu k tomuto rodičovi (R 96/1967). Úloha oboch rodičov je v živote maloletého dieťaťa nezastupiteľná. Zdôraznil, že záujem maloletého dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri hľadaní konkrétneho najvhodnejšieho usporiadania vzťahov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom. Výkon rodičovských práv a povinností nesmie vystaviť maloleté dieťa negatívnym vplyvom.

5.2. Súd bol toho názoru, že v danom prípade bolo najvhodnejšie upraviť bežný styk najprv dočasne bez prespania maloletých detí u otca, keďže deti nie sú zvyknuté tráviť čas s otcom bez prítomnosti matky a u otca na noc ešte nikdy neboli, preto bežný styk otca s maloletými deťmi určil súd počas prvých troch mesiacov po právoplatnosti rozsudku každý utorok od 15,00 hod. do 18,00 hod, každý nepárny štvrtok od 15,00 hod. do 18,00 hod. a každú párnú sobotu od 9,00 hod. do 18,00 hod. Takto upravený bežný styk otca s maloletými deťmi počas prvých troch mesiacov po právoplatnosti rozsudku vytvára dostatočný priestor na to, aby si deti zvykli na styk s otcom bez prítomnosti matky a aby po uplynutí troch mesiacov plynule prešli aj na režim styku počas každého párneho víkendu v roku od piatku od 15,00 hod. do soboty do 18,00 hod. vrátane prespania u otca. Zároveň je tak daný obom rodičom dostatočný priestor na to, aby deti na prespanie u otca pripravili a vysvetlili im novú situáciu. Súd zároveň širokým spôsobom upravil aj prázdninový styk otca s maloletými deťmi. Súd je toho názoru, že takto upravený bežný styk otca s maloletými deťmi a zároveň široký prázdninový styk je v najlepšom záujme maloletých detí, keďže vytvára dostatočný priestor pre výchovné pôsobenie otca a pre prehĺbovanie vzájomného vzťahu otca a maloletých detí, čo súd považuje za nevyhnutné pre zdravý vývoj maloletých. Súd zároveň určil, že maloleté deti si otec prevezme a odovzdá matke v mieste bydliska maloletých detí. Toto miesto plní ochrannú funkciu, ktorá zabezpečuje, že dieťa v prípade, že si ho otec včas nevyzdvihne, nezostáva samo a len takto presne špecifikované miesto zabezpečuje vykonateľnosť rozhodnutia a zohľadňuje aj situácie, keď deti z rôznych dôvodov nejdú do škôlky, resp. neskôr do školy. Súd zároveň uložil matke povinnosť maloleté deti na styk riadne pripraviť a pripravené v stanovenom mieste a čase odovzdať otcovi a pre prípad, že by sa styk v stanovenom čase nemohol z vážnych dôvodov uskutočniť, obidvom rodičom uložil povinnosť navzájom sa o tejto skutočnosti bezodkladne informovať. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 52 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Súd prvej inštancie rozhodnutie vo veci samej právne posúdil podľa § 36 ods. 1, § 25 ods. 2, 4, § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 65 ods. 1, § 75 ods. 1 zák. č. 36/2005 Z.z. o rodine.

7.1. Proti tomuto rozsudku podala matka v zákonnej lehote odvolanie v časti týkajúcej sa určenia výživného a úpravy styku, žiadajúc odvolací súd, aby rozsudok súdu prvej inštancie v časti vyživovacej povinnosti zmenil tak, že určí vyživovaciu povinnosť otca na každé z mal. detí sumou 120 eur mesačne a v časti úpravy styku navrhla napadnutý rozsudok zmeniť tak, že otec je oprávnený stýkať sa s mal. deťmi každú párnú sobotu od 09.00 hod. do 18.00 hod. a každý nepárny utorok od 15.00 hod. do 18.00 hod. Uviedla, že otec hodnoverným spôsobom nepreukázal výdavky na cestovné, ošatné a stravné. Ako rozhodca totiž cestuje nie sám, ale spolu s ďalšími rozhodcami (minimálne s ďalšími 2 asistentmi rozhodcu), preto mala za to, že tieto náklady by si mali pomerne deliť. Vo svetle skutočnosti, že otec po celú dobu zapieral svoj skutočný príjem z rozhodovacej činnosti a opakovane zavádzal súd o výške svojho skutočného príjmu z rozhodovacej činnosti, považujem jeho tvrdenia ohľadne výšky cestovného za absolútne nepreukázané. To isté sa týka aj liekov vo výške 36,25 eur mesačne. Keďže ním predložený doklad o cene lieku nesvedčí o tom, že by na lieky každý mesiac spotreboval sumu 36,25 eura.

7.2. Vyčítala súdu prvej inštancie, že síce v odôvodnení rozsudku uviedol, že zohľadnil skutočnosť, že otec je vlastníkom 3-izbového bytu v P., ktorý bezplatne prenecháva sestre a tým sa vzdáva majetkového prospechu, ktorý by mohol získať vo forme nájomného, no nijakým spôsobom neuviedol, ako tento majetkový prospech finančne vyčíslil, keď následne argumentoval údajnou rozhodovacou praxou v otázke výživného 25-30% z čistého príjmu povinného rodiča. Z prenájmu 3-izbového bytu by otec mal. detí mohol získavať mesačne sumu minimálne 200 eur v čistom, takže jeho čistý mesačný príjem činí v priemere vyše 1300 eur. Ak sa z tejto sumy odpočíta suma 2 x 80 eur, ktorú otec platí na výživné svojich detí z prvého vzťahu, mu zostáva cca. 1.140 eur v čistom mesačne. Jej mesačný zárobok predstavuje

360 eur mesačne (a to až od februára 2018, keďže predtým poberala iba rodičovský príspevok vo výške 203,20 eura mesačne). Príjem otca súd uvádza v čistom (877,51 eura), zatiaľ čo pri jej príjme uvádza príjem v hrubom (360,56 eura).

7.3. Súd prvej inštancie sa stotožnil s námietkou otca o nadhodnotení výdavkov „najmä v časti výdavkov na stravu maloletých detí“, no nijakým spôsobom neuviedol, ktoré položky z mimoriadne podrobného rozpisu výdavkov na stravu považoval za nadhodnotené, keďže súčasťou tohto rozpisu boli bežné položky stravy, ktoré je schopné zjesť každé mal. dieťa a mal. R. má aj tomu zodpovedajúcu váhu. Zo slova „najmä“ nemožno takisto nijako zistiť, ktoré iné výdavky považoval súd prvej inštancie za nadhodnotené a hlavne, prečo, ktoré položky a v akej prevyšujúcej časti. Mám za to, že v bežnej normálnej rodine sú výdavky na jedno mal. dieťa vo výške okolo 250,- eur a myslím si, že to vie každý, kto má čo i len jedno mal. dieťa. Príjem otca pritom zodpovedá príjmu hlavy rodiny v bežnej rodine, ba dokonca prevyšuje ho.

7.4. Ďalej uviedla, že úprava styku po uplynutí 3 mesiacov po právoplatnosti rozsudku nie je ničím podložená a nijako odôvodnená, čo sa stane počas 3 mesiacov, po uplynutí ktorých sa má styk automaticky rozšíriť, najmä za situácie, že súd popritom neuložil rodičom žiadne opatrenie smerujúce k zlepšeniu vzťahov rodiča a dieťaťa. Otec nemá s deťmi vytvorený taký vzťah, že by mohli deti prespať u neho a mám za to, že ani o to záujem nemá, čo dokazujú aj jeho vyjadrenia, keď žiadal úpravu styku počas týždňa tak, aby ani raz nemusel vynechať svoj obľúbený rekreačný futbalový zápas. Otec mal. detí aj po vynesení rozsudku, hoci mu styk umožnila, nechodil pre deti pravidelne a akonáhle mal kolíziu (futbalový zápas vs. návšteva detí), tak vždy návštevu detí odvolal (napríklad dňa 24.03.2018, 03.04.2018, atď.). Na druhej strane otec očakáva, že ona deti na styk pripraví, hoci on sám styk nedodržiava. Otec mal. detí sa vyjadril tak, že počas doby, kedy by boli deti u neho, by deti boli s ním aj na chate, kde mal. M. Y. sa otráвила a musela byť umelo oživovaná (ktorú skutočnosť otec ani raz nepoprel a o čom som predložila aj lekársku správu) a u jeho rodičov, kde sú silní fajčiari, ktorí bežne fajčia aj v dome, tak potom nie je v záujme mal. detí, aby prespali u otca. Súd neakceptoval ani skutočnosť, že maloletú M. Y. O. stále kojí, a teda prečo súd núti takouto úpravou styku, aby sa tohto musela vzdať, keď si to vyžaduje aj mal. M. Y. O., a to najmä večer.

8. V písomnom vyjadrení k odvolaniu matky kolízny opatrovník odporučil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť.

9. Vo vyjadrení k odvolaniu matky otec navrhol rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

10. Matka v ďalšom písomnom vyjadrení poukázala na to, že po rozhodnutí súdu prvej inštancie sa otec s maloletými stretol iba sporadicky.

11. Otec maloletých detí v priebehu odvolacieho konania podal na súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, v ktorom navrhoval do právoplatného skončenia veci upraviť styk v znení, ako rozhodol súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom. Zároveň súdu oznámil, že už viac nie je zastúpený advokátom.

12. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 Zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) po zistení, že odvolanie bolo podané matkou ako oprávnenou osobou v zákonom stanovenej lehote, preskúmal napadnutý rozsudok v časti určenia výživného a úpravy styku mal. detí s otcom, postupom podľa § 219 ods. 3 CSP v spojení s ust. § 378 ods. 1 CSP v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 65 CMP, pričom nie je viazaný odvolacími dôvodmi v zmysle § 66 CMP, odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti určenia výšky výživného a úpravy styku je potrebné zmeniť podľa § 388 CSP a v časti výroku o zročnom výživnom a závislom výroku o náhrade trov konania rozsudok súdu prvej inštancie v zmysle § 389 ods. 1 písm. c/ CSP zrušiť a vec vrátiť prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

13.1. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

13.2. Podľa § 111 v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozhoduje o b/ úprave výkonu rodičovských práva a povinností, c/ výžive maloletého, d/ styku s maloletým.

14.1. Podľa § 388 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

14.2. Podľa § 391 ods. 1 CSP ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí.

14.3. Podľa § 217 ods.1 veta prvá CSP pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

15.1. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

15.2. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností a možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

15.3. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

15.4. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

15.5. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, veta prvá, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

16. Konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávneného, jednak na strane povinného. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Z uvedeného je zrejmé, že vyživovaciú povinnosť voči dieťaťu majú obaja rodičia dieťaťa, pričom platí, že súd individuálne skúma schopnosti, možnosti a majetkové pomery každého z rodičov. Pod pojmom „svojich schopností a možností“ sa nerozumie len čistý priemerný mesačný príjem rodiča (mzda a ostatné príjmy za predchádzajúci kalendárny rok), ale súd komplexne posudzuje schopnosti a možnosti rodiča, a to z dôvodu, aby sa rodič nemohol zbavovať (prípadne znižovať) vyživovacej povinnosti voči dieťaťu napríklad tým, že prijme finančne nevýhodnejšie zamestnanie alebo sa stane dobrovoľne nezamestnaným, prípadne sa zbavuje svojho majetku. Súd pri určovaní výšky výživného skúma aj majetkové pomery rodičov, a to opäť individuálne u každého z nich. Majetkové pomery sa preukazujú napr. listami vlastníctva, výpisom z bankových účtov, výpisom z evidencie motorových vozidiel ako aj inými listinami alebo inými dôkazmi. Smerodajná pre určenie výživného je životná úroveň rodičov. Životná úroveň rodičov určujú mnohé faktory ako napríklad výška úspor, leasingy motorových vozidiel, dovolenky, čerpané úvery a podobne.

17. Pri určení výšky vyživovacej povinnosti súd vychádza z vyčíslenia celkových nákladov na dieťa, a to tak, aby výška výživného pokrývala oprávnené potreby dieťaťa ku dňu rozhodovania o výške výživného (oprávnené potreby dieťaťa sa menia v závislosti od veku dieťaťa, školskej dochádzky a podobne). Odôvodnené potreby dieťaťa môžu byť rôzne podľa okolností každého jednotlivého prípadu. Sú závislé predovšetkým od veku a zdravotného stavu dieťaťa, od jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a obsahu jeho prípravy na budúce povolanie a celkového uplatnenia v spoločenskom živote, od hodnoty jeho majetku a výnosov z neho, ako aj od výšky prípadných vlastných príjmov dieťaťa a pod. Výživné pre dieťa teda slúži nielen na uspokojovanie všetkých jeho odôvodnených hmotných potrieb (jedlo, ošatenie, obuv atď.), ale aj ďalších odôvodnených potrieb dôležitých pre výchovu a vývoj dieťaťa (vzdelávanie, prípravu na povolanie, kultúrne, športové, rekreačné potreby, a pod.); za odôvodnené potreby dieťaťa možno považovať aj tvorbu úspor (§ 63 ods. 3).

18. Celkové mesačné náklady na dieťa predstavujú všetky náklady (výdavky), ktoré zabezpečujú aspoň základné potreby dieťaťa ako napríklad strava, ošatenie, zdravotná starostlivosť, školská dochádzka a podobne na kalendárny mesiac. Samozrejme, ak to dovoľujú majetkové pomery rodičov, dieťa má nárok aj na ďalšie plnenia zo strany rodičov napríklad výlety, športové aktivity a podobne. Jednotlivé náklady na dieťa sa spočítajú tak, že pravidelné mesačné platby ako strava, školné, zdravotnícke potreby sa započítajú do mesačných nákladov na dieťa v celosti, ostatné nepravidelné platby ako napríklad kúpa ošatenia, športových potrieb sa rozpočítajú tak, aby bolo možné určiť ich výšku na jeden

kalendárny mesiac. Takéto určenie výšky nákladov na dieťa je smerodajné, lebo súčasná právna úprava neumožňuje priznanie výživného vo vyššej výške ako sú preukázané náklady na dieťa.

19. Odôvodnené potreby dieťaťa sú bezprostredne ovplyvňované schopnosťami, možnosťami a majetkovými pomermi rodičov. Ak sú reálne možnosti, schopnosti a majetkové pomery rodičov obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých potrieb nevyhnutných pre život kultúrneho človeka. Ak sú ale reálne možnosti a schopnosti rodičov väčšie, odôvodnenými sú aj ďalšie potreby dieťaťa, vrátane tvorby úspor, ktoré sice nie sú nevyhnutné, ale so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu sú prospešné pre všestranný vývoj dieťaťa. Pre určenie výšky výživného pre dieťa sú rozhodujúce reálne zárobkové možnosti, schopnosti, ako aj majetkové pomery každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami (fyzickou zdatnosťou, úrovňou vzdelania, pracovnými skúsenosťami a pod.), ale aj okolnosťami objektívneho charakteru, najmä existenciou pracovných príležitostí, ktoré sú primerané daným vlastnostiam rodičov. Pri určovaní výživného pre deti nemožno prídavky na deti považovať za súčasť mzdy povinnej osoby. Treba ich však vziať do úvahy v súvislosti s tým, do akej miery sa nimi uhrádzajú potreby detí. Výkon osobnej starostlivosti o maloleté dieťa jedným z rodičov je spravidla dôvodom na určenie primerane vyššieho výživného pre druhého z rodičov, ktorý taký výkon neuskutočňuje.

20. Pokiaľ ide o napadnutý rozsudok v časti určenia výživného a úpravy styku, treba vychádzať zo skutočnosti, že maloleté deti boli zverené do osobnej starostlivosti matky, pričom vo vzťahu k tomuto výroku nebolo podané odvolanie, takže tento výrok nebol predmetom odvolacieho prieskumu a bol v súlade so záujmami maloletých detí, a keďže v dvoch odvolaniach matky napadnutých výrokov o určení výživného a o úprave styku neboli podmienky pre ich potvrdenie, alebo zrušenie odvolací súd tieto dva výroky rozsudku podľa § 388 CSP zmenil tak, ako je uvedené v enunciate tohto rozsudku odvolacieho súdu a to na základe nasledujúcich úvah.

21. Napadnutým rozsudkom bola otcovi stanovená vyživovacia povinnosť na každé mal. dieťa v sume 80 eur mesačne. Odvolací súd v prvom rade konštatuje, že stanoveniu výživného v rovnakej výške po 80 eur na maloletého R., ktorý je o takmer 3 roky starší ako maloletá M. Y. bez diferenciačného prístupu, vzhľadom na neexistenciu dôvodnosti okolností pre taký postup, neberie ohľad na základnú zásadu, že so zvyšujúcim sa vekom odôvodnené potreby oprávnených osôb z výživného rastú. Pokiaľ ide o samotnú výšku výživného pre maloletých a posudzovaniu možností, schopností a majetkových pomerov rodičov súd prvej inštancie správne zistil príjem otca zo závislej činnosti, ktorý identifikoval vo výške 877,51 eura mesačne netto a taktiež priemerný príjem zo rozhodcovskej aktivity vo výške 295,27 eura a príjem matky v podobe rodičovského príspevku vo výške 203,20 eur mesačne a od 20.02.2018 nastúpením do zamestnania na čiastočný úväzok s príjmom 360,56 eur v hrubom, pričom správne porovnávajúc fakticky disponibilný (, netto, čistý) príjem matky je vo výške 288,44 eur. Súd ustálil celkový priemerný mesačný príjem otca na sumu 1172,78 eura. Odvolací súd ale na rozdiel od takéhoto ustálenia je toho názoru, že je v možnostiach otca aj získavanie príjmu z prenájmu jeho vlastnej nehnuteľnosti (3izbový byt), ktorý prenecháva bezodplatne svojej sestre. Takto potom možno k príjmu pripočítať sumu aspoň 150 eur (za obdobný nájom), ktorú otec mohol vyťažiť, ale bez opodstatneného dôvodu tak nerobil. Hoci súd prvej inštancie konštatoval, že otec sa tak vzdáva majetkového prospechu, neurobil vyššie uvedený záver o potencialite započítateľnej výšky príjmu otca.

22. Otec má ďalšie dve vyživovacie povinnosti spolu vo výške 160 eur na jeho ďalšie dve deti. Pokiaľ ide o výdavky otca, ktoré boli správne súdom prvej inštancie uznané, ide o výdavky na stravné, cestovné a ošatné v súvislosti so športovou rozhodcovskou činnosťou. Podľa názoru odvolacieho súdu nemožno prihliadnuť na argument matky o neopodstatnenosti týchto výdavkov (konkrétne na cestovné) otca z dôvodu, že na zápasy cestuje otec ešte spolu s ďalšími dvoma osobami, pretože ak si účtuje otec za cestu na zápas cestovné, potom ju aj naozaj vykoná bez ohľadu či sú vo vozidle aj iní rozhodcovia. V čase súdneho rozhodovania výška sumy životného minima na jedno nezaopatrené dieťa bola vo výške cca. 90 eur. Pokiaľ ide o výdavky na dieťa, ktoré vyčíslovala matka maloletého vo výške cca 250 eur na jedno dieťa treba uviesť, že hoci nemožno povedať, že sa k uvedenej sume výdavkov na jedno dieťa nedá dopracovať, je ale potrebné prihliadnuť na to, že účelom výživného nie je pokrývať skutočné výdavky detí, ale je treba s prihliadnutím na ich oprávnené záujmy a potreby, berúc v úvahu možnosti, schopnosti a majetkové pomery osôb povinných z výživného, prihliadajúc na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará (ak spolu rodičia nežijú), a že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov, stanoviť výživné v tokom rozsahu, v ktorom budú uvedené kritéria určovania výživného

zohľadnené. Z vyššie uvedeného rezultuje záver odvolacieho súdu, že vzhľadom na skutočnosť, že otec disponujúci príjmom vyše 1000 eur netto je schopný prispievať na výživu mal detí diferencovane na mal. R. vo výške 110 eur mesačne a na maloletú M. Y. vo výške 90 eur mesačne, preto rozsudok súdu prvej inštancie v časti výživného zmenil a výživné na mal. R. určil v sume 110 eur mesačne a na mal. M. Y. v sume 90 eur mesačne, a to u oboch detí odo dňa podania návrhu, t. j. od 6. februára 2017, čo je v súlade s ust. § 77 ods. 1 druhá veta Zákona o rodine, v zmysle ktorého výživné možno priznať len odo dňa začatia súdneho konania, keďže na spätné určenie výživného v zmysle tretej vety citovaného ustanovenia neboli dôvody hodné osobitného zreteľa.

23. Výrok súdu prvej inštancie týkajúci sa zročného výživného odvolací súd zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, pretože v čase rozhodovania odvolacieho súdu (§ 217 ods. 1 veta prvá a § 378 ods. 1 CSP) neboli známe informácie o dlžnom zročnom výživnom. Vzhľadom na závislosť výroku o trovách konania pri zrušení uvedeného výroku súd rovnakým postupom zrušil aj výrok o trovách konania s tým, že podľa § 396 ods. 3 CSP ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.

24. Pokiaľ ide o úpravu styku odvolací súd konštatuje, že v konaní nebolo ani sporným, že otec úplne potenciál styku, ktorý matka umožňovala realizovať (aj po vyhlásení napadnutého rozsudku, hoci formálne s posunutou vykonateľnosťou) nevyužíval. Je pravdou, že otec vykonáva športové aktivity rozhodcu futbalových zápasov, čo bol jeden z dôvodov, pre ktoré uvedený potenciál podľa názoru odvolacieho súdu naplňovaný nebol. Taktiež je potrebné prihliadnuť na skutočnosť, že matka maloletú M. Y. kojí. S uvedeným ide ruka v ruke skutočnosť, že bez rozumných dôvodov nemožno trieštiť súrodenecký vzťah mal. M. Y. a mal. R., preto nebolo dôvodné riadny styk v bežnom roku upraviť s prespaním u otca, hoci úvahy súdu prvej inštancie o prvom trojmesačnom styku a následnom styku neboli nesprávne, odvolaciemu súdu sa javilo vhodnejšie zachovávať záujem maloletých, aby bežný styk otca s maloletými (spoločne) bol zachovaný primárne bez prespatia v každú párnú sobotu od 09:00 hod. do 18:00 hod. a každý nepárny utorok od 15:00 hod. do 18:00 hod. v kalendárnom roku, pričom počítajúc s uplynutím niekoľkých mesiacov bude umožnené otcovi realizovať styk s maloletými aj s prespaním, konkrétne počas jarných prázdnin od pondelka od 09:00 hod. do stredy do 18:00 hod., s tým, že práve dovtedy plynúci čas bude vhodným adaptačným prvkom tak, aby nielen otec, ale hlavne matka deti pripravili na spoločný čas styku s otcom počas jarných prázdnin s prespatím, kedy nebude potrebné zabezpečovať zo strany otca povinnosti „bežného dňa“. Taktiež odvolací súd upravil aj styk počas vianočných sviatkov každý nepárny kalendárny rok, teda najbližšie budúci kalendárny rok od 26.12. od 09:00 hod. do 01.01. do 18:00 hod., počas veľkonočných sviatkov každý párný kalendárny rok od pondelka od 09:00 hod. do 18:00 hod. a počas letných prázdnin počnúc od roka 2019 od 04.07. od 09:00 hod. do 15.07. do 18:00 hod. a od 04.08. od 09:00 do 15.08. do 18:00 hod. s tým, že otec si prevezme maloleté deti od matky v mieste ich bydliska a na tom istom mieste ich otec matke v stanovený čas vráti a matka je povinná maloleté deti na styk riadne pripraviť. Uvedená úprava dáva podľa názoru odvolacieho súdu predpoklad pre otca a ním rozpoznávaný záujem maloletých detí na prípadné rozšírenie úpravy s prespatím u otca tak, aby bola možnosť pre deti napĺňať pravidelný, rovnocenný a rovnoprávny styk s oboma rodičmi.

25. Návrh otca maloletých detí na nariadenie neodkladného opatrenia podaný v priebehu odvolacieho konania v zmysle § 362 CMP odvolací súd vzhľadom na skutočnosť neexistencie bezodkladnej úpravy pomerov v zmysle § 325 ods. 1 CSP a tiež z dôvodu, že v konaní vo veci samej sa spôsob a vhodnosť úpravy styku ustálil tak ako bolo rozhodnuté, v zmysle § 328 ods. 1 CSP zamietol.

26. Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta CSP a § 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).